

דף לז.

עין משפט א.ב.

אה"ע סימן יג פ"ה יב

עין לעיל דף לו: עין משפט ז.ח.

עין משפט ג.

אה"ע סימן ד פ"ה כה

כה כט. יבמה שלא שהתה ג' חודשים וילדה אחר ז' חודשים, ספק ט' לראשון ספק ז' לשני, הולד כשר ממ"נ אבל אם בא עליה היבם לאחר מכן ונתעברה וילדה, הוולד השני ספק ממזר^ר. ואסור בממזרת ובת ישראל.

אה"ע סימן קסד פ"ה ו

ו ז. ולד שלא נגמרו סימניו ולא כלו לו חודשיו נקרא נפל, אבל נגמרו סימניו ולא ידוע אם כלו לו חודשיו, אפי' מת ביום שנולד, הרי זה מוציאה בגט^ש וחולץ לה ואח"כ תהיה מותרת לאחרים. ואם נתקיים הולד ל' יום, הרי זה ולד של קיימא, ואינה צריכה ממנו גט מפני שהיא ערוה עליו.

ח. ילדה ולד של קיימא לאחר ששה חודשים מיום שנתייבמה, הרי זה ספק אם בן תשעה לראשון אם בן שבעה לאחרון, לפיכך יוצאת בגט והולד כשר. ואם בא עליה אחרי שילדה ונתעברה וילדה, ולד זה ספק ממזר.

ר. מגמ' יבמות ל"ה. והולד השני ספק ממזר, משום שהוי ספק א"א שלא במקום מצוה דאולי הבן הראשון הוא בן ט' לראשון, והוי אשת אח שלא במקום מצוה.

ש. והרמ"ה ס"ל דלא תצא כיון שספיקא הוא אם הולד של קיימא, וכאן השו"ע השמיט דעתו כי הב"י תמה עליו דראוי להחמיר הואיל וזה ספיקא דאורייתא. ובב"ה תירץ דהוי ספיקא דרבנן דמדאורייתא ולד מעליא הוא, ועיין ב"ש שכתב שדברי תימה הם שכ"ז לענין נשאת לאחר אבל אם נשאת ליבם ה"ז ספיקא דאורייתא וכתב שמשו"ה חזר בו בשו"ע ממש"כ בב"ה והשמיט דעת הרמ"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

עין משפט ד.

אה"ע סימן ד סעיף כד

כז. ממזר מותר בממזרת ודאית אבל בספק אסור וה"ה ספק בספק אסור דשמא אחד ודאי ואחד ספק. וספק ממזר היינו שבא על אשה שנקדשה ספק קידושין.

כח. ממזר מותר בשתוקי מדאורייתא דבקהל ודאי אמר רחמנא שלא יבוא ולא בקהל ספק ורק מדרבנן אסור משום דמעלה עשו ביוחסין ת.

אה"ע סימן ד סעיף לו

לז. מה. הספיקות, שהם שתוקי שאמו ידועה אך משתיקה אותו ולא יודעים מי אביו ואסופי, אסורים לבוא זה בזה, ומוצאים אם נישאו. והולד ספק כאבותיו ואין להם תקנה אלא מהגרים א, ושפחה משוחררת או עבד משוחרר, והולד שלהם הולך אחר הפגום דהיינו שתוקי או אסופי.

עין משפט ה.

אה"ע סימן ד סעיף לא

לא. לז. אפי' בעיר שכולם ישראל ונמצא אסופי מהשוק, ואין הוכחה שהושלך לשם מיתה הרי זה ספק ממזר, אבל אם ישנה הוכחה שלא הושלך לשם מיתה כגון מהול או אבריו מתוקנים או על עץ שאין חיה יכולה להגיע אליו, או הושלך בביהכנ"ס או בצידי ר"ה ב אין בו משום אסופי אלא הושלך משום רעבון וכשר הוא ואם ישנה הוכחה שהושלך לשם מיתה הוי ממזר.

ת. כ"כ הב"י ומובא בח"מ.

א. והרמב"ם הוסיף אף בנתינים ולשיטתיה דמן התורה גרים גמורים הם ורש"י והטור חולקים דממזרים גמורים הם כ"כ הח"מ.

ב. הקשה הנו"ב בסי' ז' ד"ה ועוד מדוע לא יהיה דינו שתוקי אחרי שיצא מכלל אסופי. ותירץ דכאן הדיון הוא רק עליו ולא על אמו, וא"כ מהני מטעם כל דפריש מרובא פריש. וה"ה מתה אמו שאין הדיון עליה לא צריך תרי רובי דרק היכא שהדיון אף על אמו והיא קבועה צריך תרי רובי פ"ת ס"ק מ"א.

דף לז:

עין משפט ב.ג. אה"ע סימן ב סעיף יא

ט. לא ישא אדם אשה במדינה זו, וילך וישא אשה במדינה אחרת שמא יזדווגו הבנים זל"ז ונמצא אח נושא אחותו, ואם שמו ידוע ומפורסם זרעו, מותר.

עין משפט ד. יו"ד סימן קצב סעיף א

א. תבעוה להנשא ונתרצתה, צריכה לישוב ז' נקיים^ג, בין גדולה בין קטנה, אפי' בדקה עצמה בשעת תביעה ומצאה עצמה טהורה. כי שמא מחמת חימוד ראתה טיפת דם כחרדל ולא הרגישה בה, ומונה ז' נקיים ממחרת יום התביעה, ואינה צריכה הפסק טהרה^ד, ואפי' שלא בדקה ביום התביעה כדי להפסיק בטהרה, מונה ז' נקיים ממחרת ומ"מ צריכה בדיקה תוך השבעה.

הגה: ולכתחילה צריכה בדיקה כל יום של השבעה נקיים, אבל בדיעבד אם לא בדקה עצמה רק פעם אחת תוך השבעה, די לה בזה.

עין משפט ה. אה"ע סימן ב סעיף י

לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה. ואם הודיע תחלה שהוא נושא אותה לימים ידועים, מותר.

ג. מימרא דרבא נדה ס"ו ע"א, ואפי' בדקה עצמה, כ"כ הרשב"א מדברי רבא שסתם בדבריו שצריכה לישוב ז' נקיים משמע שאין לה תקנה אלא בכך.

ומש"כ בין גדולה בין קטנה, ה"ה בין זקנה או מעוברת או מגיקה או מסולקת דמים, כ"כ הבן איש פ' צו סעיף י"ח.

ד. והיום נהגו לעשות הפסק טהרה אף לבתולה ובודקים כל הז' נקיים, וכ"כ מהרש"ל, והיינו לכתחילה, אבל בדיעבד אפי' בדקה פעם אחת סגי. ש"ך ס"ק א', וכמבואר ברמ"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

אה"ע סימן קיט פעיף א

א. לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה אלא אם הודיעה שהוא נושא אותה לימים, וכן לא תהיה אשתו משמשתו ודעתו לגרשה^י, וכן לא יגרש אלא א"כ מצא בה ערות דבר^ז.

אה"ע סימן קסג פעיף ג עין משפט ו.

ג. ו. ייבם היבם בתוך ג' חודשים, וילדה לסוף תשעה חודשים מהמיתה, וספק אם הוא בן ט' לראשון, או בן ז' לשני, ותובע זה הספק נכסי המת, שאומר שהוא בנו, והיבם אומר אני היורש כי אתה בני, יחלקו היבם והספק ביניהם^ח, ואפי' אם אחד מהם מוחזק אין חוששין לחזקתו. ואם מת הספק לפני החלוקה, יחלקו הזקן והיבם. וי"א דאם אין אבי המת קיים יטול היבם הכל.

ה. יבמות ל"ז ע"ב. והאיסור הוא מדברי קבלה מאל תחרוש על רעך רעה והוא יושב לבטח תחתיך. ואם הודיעה לאחר שנשאה שדעתו לגרשה לכאורה ליכא איסור שאין כאן אל תחרוש וגו' והוא יושב לבטח, כ"כ הפר"ח והב"ש, אך הח"מ ס"ל דיש בזה איסור שאין בידה לעשות כלום ולבה מצטער בקרבה, משא"כ בהודיעה קודם נישואין שסברה וקיבלה על דעת כן. וכתב החכמת שלמה שבזמן הזה שאין מגרשין בעל כרחיה, אם רוצה לגרשה והיא אינה רוצה בכך אינו עובר. ומה שרבנן הוו עבדי הכי ולא היו חוששין לדם חימוד, צ"ל שהיו בקיאים בדם חימוד, או שהיו עושין כן משום פת בסלו, או איסור דם חימוד רק במצפה ליום הנישואין וכאן היו נושאים אותה בו ביום, ועוד אולי היו לוקחים אשה שפסק לה אורח כנשים. עיין ט"ז ביור"ד סימן קצ"ב ס"ק א', ותוס' יומא דף י"ח.

ו. גיטין צ' ע"א, ודעת הח"מ שהאיסור רק במשמש עמה, והב"ש ס"ל דאף באינו משמש ישנו איסור.

ז. הגם שמצד הדין מותר בדבר בלי ערוה כב"ה, מ"מ לא טוב לעשות כן, והח"מ והב"ש כתבו דכוונת השו"ע שכתב אלא א"כ מצא בה ערות דבר היינו או ערוה או דבר.

ח. מסקנא בגמ' דף ל"ז ע"ב, וכמ"ש התוס' והרא"ש שם דאפי' רבנן דפליגי עליה דסומכוס בכמה מקומות בש"ס ואומרים דהמוציא מחברו עליו הראייה, מודו כאן דיחלוקו, דכיון שאין זה מוחזק יותר מזה. ולדעת הרמב"ם ושאר פוסקים אפי' שאין הזקן קיים חולקין, והיבם לא הוי בכה"ג ודאי יורש דהא צריכין לעיין אם למת יש זרע, והוא אין יורש את אחיו אא"כ אין זרע לאחיו, נמצא כשבא לירש הוכרח הוא לטענה שהספק הוא בנו, ולאחיו לא היה זרע, וטענה זו אינו יכול לטעון בטענת ברי, ועיין בב"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

אה"ע סימן קסג פ"ד

ד. ז. ספק זה, ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי המת הראשון, והוא אומר אני בן המת הראשון ואטול הכל, והם אומרים לו אחינו אתה ואין לך אלא חלק כאחד ממנו, החלק שהם מודים לו יטול, והשאר יחלוקו, ויטול הוא לבדו חצי, והם חצי השני. וי"א שכל הנכסים חולקים בשוה הוא מחצה והם מחצה.

עין משפט זז.

אה"ע סימן קסג פ"ה

ה. ח. ספק זה, ובני יבם שבאו לחלוק בנכסי היבם, לאחר שחלק היבם בנכסי המת הראשון, ואומר הספק אם אחיכם אני תנו לי חלק, ומה שלקחתי מנכסי המת הראשון עם אחיכם אחזור ונחלוק הכל, ואם איני אחיכם תחזירו לי נכסי אבי, מהראשון שלקה אחיכם, אין חוששין לדבריו ט.

עין משפט ט.

ח"מ סימן קמח פ"ב

ב. וה"ה אם היו השדות לאיש אחד י שקנה אותם מארבעה ב, אין לו

ט. דקימ"ל קם דינא, שפסקו כבר קם, ועכשיו י"ל להיפך, והיינו דוקא שחלקו כבר בנכסי המת, ועיין בב"ש ס"ק ח'.

י. רמב"ם שם מגמ' פלוגתא אדמון וחכמים במשנה וקימ"ל כחכמים.

כ. כתב בביאורים ס"ק א' דוקא באבד לו הדרך, דהיינו שגוף הקרקע הוא של בעל השדה, רק שיש לו לבעל השדה הפנימי שיעבוד על בעל שדה החיצון שיתן לו דריסת רגל בתוך שדהו לכשיצטרך לילך, וע"כ אין לו דרך על אחד שקנה מארבעה, דכיון שבשעה שהיו השדות תחת ידי הארבעה לא היה יכול לתבוע אחד מהם בשיעבוד הגוף וע"כ גם שיעבוד נכסים בטל. וכן בארבעה שקנו מאחד אין המוכר חייב להחזיר הדמים שקיבל בעד הדרך, שיש לו למוכר דין מזיק שיעבודו של חברו ובכה"ג פטור. אבל אם נאבד לו שדה בין שדות ארבעה אנשים, אסור לקנות מהם, והקונה מהם אסור להשתמש עד שיחזיר לנגזל השדה שלו.

ועוד כתב דוקא כשהדרך מסויים בשדה ואין יודע באיזה שדה הוא, אבל ראובן שיש לו דריסת רגל בבית שמעון במקום שאינו מסויים לכך, דהיינו ששמעון יכול ליתן לו דריסת רגל בכל מקום שירצה, ואח"כ מכר שמעון ביתו לשני בני אדם לזה לצד מזרח ולזה לצד מערב, אז אם מכר להם בזה אחר זה נשארה דריסת רגל לראובן אצל הקונה השני, ואם מכר בבת אחת נשאר

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

עליו דרך שהרי אומר לו אם אחזיר לכל אחד שדהו **ל** אין אתה יכול לעבור על אף אחד מהם ואני קניתי מכל אחד מהם כל זכות שיש לו. אבל אם בעל השדות המקיפות איש אחד, והוא בעל המצר **מ** מתחילה ועד סוף, הרי בעל הדרך אומר לו מ"מ דרכי עליך וילך לו בקצרה באיזו שירצה בעל השדה **נ**.
ואם החזיק בדרך בדין חזקה **ס** ואומר זו היא דרכי אין מסלקין אותו ממנה אלא בראיה ברורה.

עין משפט י.כ.ל. חו"מ סימן קמח סעיף א

א. הלך למדינת הים ואבדה לו דרך שדהו, בין שהיו ד' השדות המקיפות את שלו לארבעה אנשים, בין שהיו ארבעה אנשים שקנו

- דריסת רגל על שניהם ויתפשו בנייהם.
ואם כבר בנה האחד בקנו בבת אחת ונשארה דריסת רגל על השני, והשני ראה ושתק, תלוי במחלוקת בסי' קנ"ג סעיף ב' וט"ז אם צריך ג' שנים וטענה במקום שתיקה, או דמהניא גם בלי ג' שנים ע"ש. נתיבות ס"ק א' בחידושים.
ל. ובסי' קי"ח סעיף ה' וקי"ט סעיף ה' נתבאר דכשיש לאדם ריוח בהחזרת השטר יכול לומר כן, ואף אם לא החזירו כאילו החזירו. סמ"ע ס"ק ב'.
ואפי' מתו הארבעה יכול לומר כך. כ"כ בש"ך ס"ק ב'. ועיין בביאורים ס"ק ב'.
מ. וה"ה לאחד שקנה מאחד. סמ"ע ס"ק ג'. ודוקא כשלא היה ג' שנים תחת יד הראשון, דאל"כ טוענין לו שהיה דרך מכירה. נתיבות ס"ק ג' בחידושים.
נ. כאילו אמר "או באיזה שדה שירצה" שהברירה ביד בעלי השדות דלפעמים לא ניהא ליה שילך באותה דרך אפי' קצרה מפני שצריך הוא לאותו מקום. סמ"ע ס"ק ד'.
ס. כך פירש המגיד משנה לדברי הרמב"ם בפט"ו מטוען הלכה י"א וחוזר על כל פרטי הדינים שבסימן זה שלאחר שהחזיק אין מסלקין אותו ממנה. ולא כפירוש הכ"מ שפירש החזיק היינו תפס בו בחזקה ובעל כורחו של בעל השדה. סמ"ע ס"ק ה'. ועיין בבאר הגולה.
ובנתיבות בחידושים כתב מהסמ"ע (וכנראה כוונתו למש"כ בפרישה), דקאי על מה דסמ"ך ליה באחד שקנה מאחד, ובזה מהני כשתפס וטוען ברי שאינו יכול לדחותו לדרך אחר. והש"ך בס"ק ג' חולק וס"ל דאפי' קנה מארבעה מהני תפיסה כשטוען ברי, והם שמא, והעלה דהעיקר כהסמ"ע וכך העלה בביאורים ע"ש.

מאחד כל השדות, הרי כל אחד דוחה אותו **ע** ואומר לו שמא הדרך שלך על חבירי, **ע"כ** יקנה לו דרך אפי' במאה מנה או יפרח באויר.

ע. משנה כתובות ק"ט ע"ב, ורמב"ם פט"ו מטוען הלכה י"ט.